

STOWARZYSZENIE SPOZA

Raport ewaluacyjny projektu
„Poczuj, doświadcz - zrozum, zaakceptuj 2”

Opracowanie: Ewelina Wildner

Projekt współfinansuje m.st. Warszawa

Grudzień 2015 r.

Spis treści

Cele ewaluacji.....	3
Metodologia	4
Wyniki ewaluacji.....	7
Wnioski i rekomendacje	11

Cele ewaluacji

Głównym celem ewaluacji projektu „Poczuj, doświadcz - zrozum, zaakceptuj 2” jest zbadanie **użyteczności projektu** z punktu widzenia uczestników projektu. Użyteczność rozumiana jest jako zadowolenie odbiorców z zajęć prowadzonych w ramach projektu.

Celem ewaluacji będzie również **wypracowanie rekomendacji co do przyszłych edycji projektu, tak aby realizować ten projekt lepiej.**

„Poczuj, doświadcz - zrozum, zaakceptuj 2” to projekt edukacyjno-wychowawczy dla młodzieży rozwijający postawy otwartości, akceptacji i empatii wobec osób z niepełnosprawnością. Projekt opiera się na założeniu, że młodzi ludzie poprzez doświadczenie, jak to jest być osobą z niepełnosprawnością oraz poczucie, z jakimi trudnościami i ograniczeniami muszą się na co dzień zmierzyć takie osoby, mają możliwość wykształcić w sobie postawy otwartości i tolerancji wobec osób z niepełnosprawnością. Adresowany jest do młodzieży z terenu Warszawy w wieku szkolnym (1-3 klasa szkoły podstawowej).

Realizatorzy postawili sobie za cel osiągnięcie następujących celów:

Cel główny: rozwijanie postaw otwartości, akceptacji i empatii wobec osób z niepełnosprawnością

Cele szczegółowe:

- przekazanie młodym ludziom rzetelnych informacji o niepełnosprawności, ze szczególnym uwzględnieniem niepełnosprawności związanej z dysfunkcjami narządu ruchu, narządu słuchu i narządu wzroku,
- doświadczenie przez uczestników trudności z porozumiewaniem się, słyszeniem, widzeniem, poruszaniem się,
- dostarczenie uczniom wiedzy na temat trudności i ograniczeń, z jakimi spotykają się osoby z niepełnosprawnością,
- przećwiczenie zasad savoir-vivru wobec osób z niepełnosprawnością
- poznanie dorosłej osoby z niepełnosprawnością, która odnosi sukcesy (pozytywny przykład).

W czasie trwania projektu uczniowie uczestniczyli w warsztatach pt. "Jak to jest być osobą z niepełnosprawnością ruchową?" oraz "Jak to jest być osobą niewidomą lub niesłyszącą?" i spotkaniach z osobami z niepełnosprawnością odnoszącymi sukcesy pt. „Spotkaj się z niepełnosprawnością” .

W projekcie brali udział uczniowie z wybranych klas z dwóch szkół: Szkoły Podstawowej Nr 32 im. Małego Powstańca w Warszawie oraz Szkoły Podstawowej nr 143 im. Stefana Starzyńskiego w Warszawie.

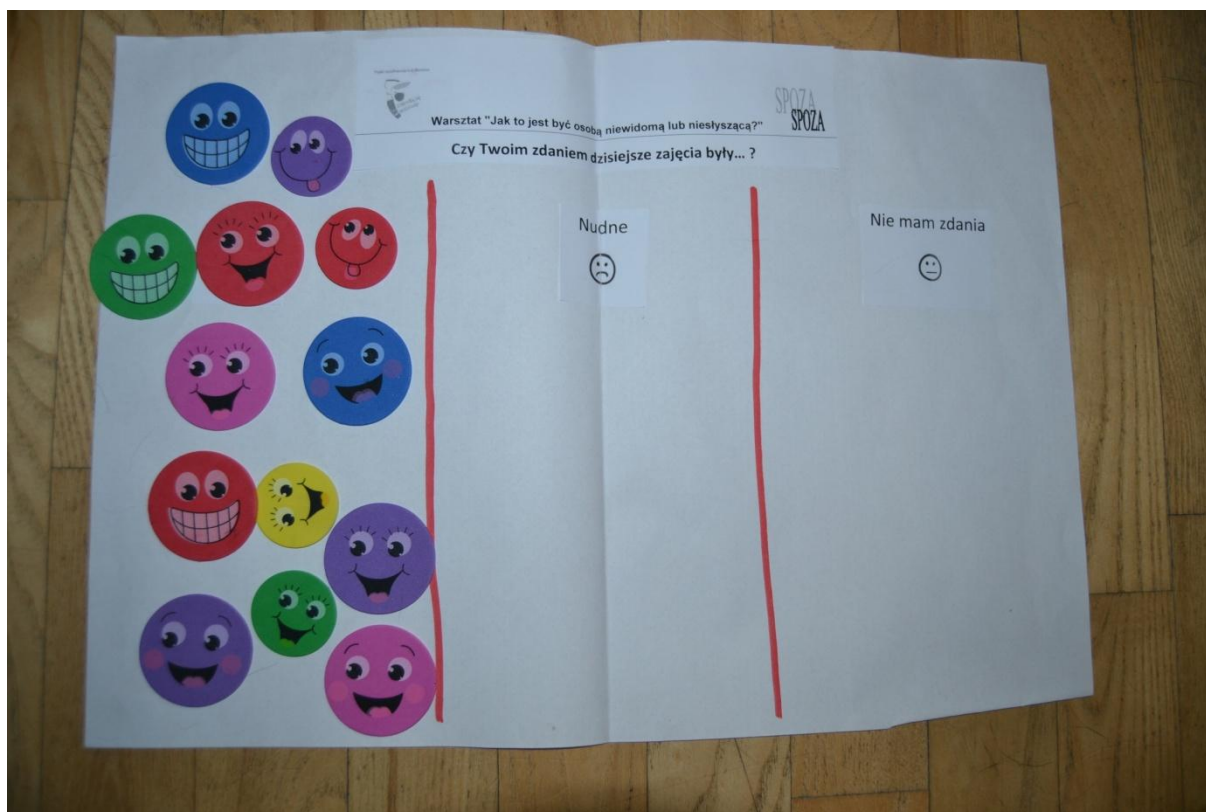
Metodologia

Ewaluacja ma charakter ewaluacji ex-post, czyli prowadzone pod koniec realizacji projektu. Ewaluacja ma charakter ewaluacji wewnętrznej.

Zastosowano następujące metody badawcze:

1) „zadanie ewaluacyjne” wypełniane przez uczniów po każdym z warsztatów. Zamiast tradycyjnej ankiety audytoryjnej zastosowano ćwiczenie mające na celu ocenę warsztatów przez uczniów. Po zakończonych zajęciach przyklejali oni „bużki-emoticony” (lub rysowali bużki) do arkusza w odpowiednim miejscu oznaczającym, czy zajęcia były ich zdaniem ciekawe czy nudne. Ćwiczenie było dopasowane do możliwości poznawczych uczestników – nie wymagało czytania i pisania, co ważne, gdyż w zajęciach uczestniczyły również dzieci z zerówki i klasy pierwszej szkoły podstawowej. Użyto tzw. skal graficznych, gdzie oprócz opisu skali znalazły się również „bużki-emoticony” odpowiadające emocjom.

Poniżej znajdują się zdjęcia przykładowych ćwiczeń ewaluacyjnych:

4) zebranie uwag i sugestii trenerów (część osób) – zbieranie uwag osób prowadzących warsztaty nt. kwestii organizacyjnych, zaangażowanie młodzieży oraz problemów, które wystąpiły.

5) zebranie uwag od przedstawicieli szkół – pomysły na zmiany w projekcie, tak aby kolejną jego edycję jak najbardziej dopasować do potrzeb uczniów.

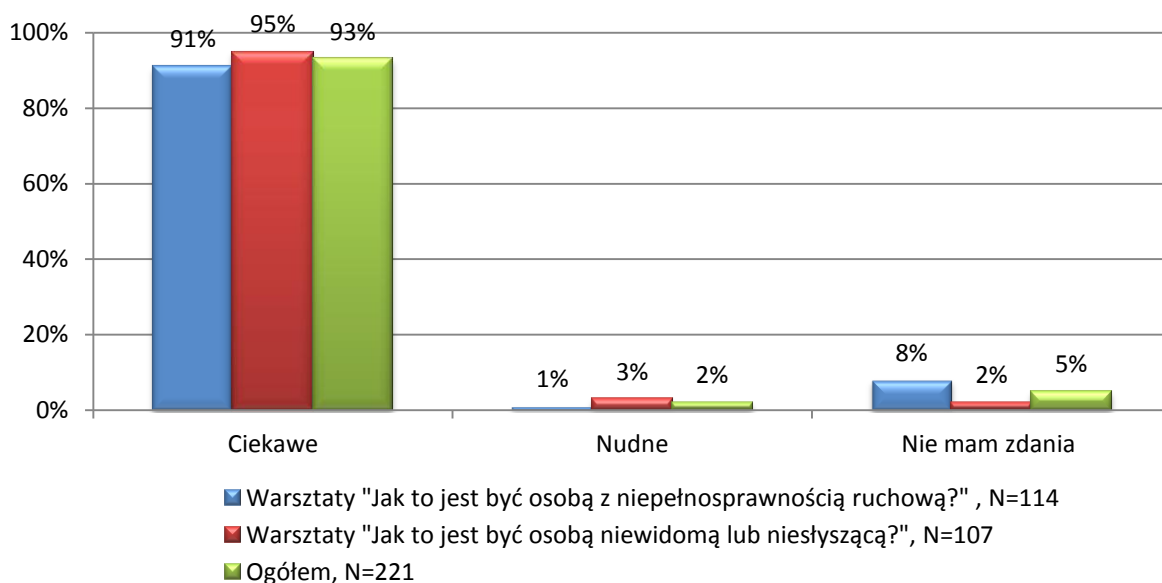
6) analiza dokumentów projektu – m.in. wniosku o dofinansowanie, programów warsztatów i materiałów do warsztatów.

Wyniki ewaluacji

W opinii uczestników zajęć warsztaty były ciekawe. Odpowiedziało tak ponad 90% uczniów biorących udział w zajęciach „Jak to jest być osobą z niepełnosprawnością ruchową?” oraz „Jak to jest być osobą niewidomą lub niesłyszącą?”. Wnioski te potwierdza również wynik obserwacji uczestniczącej w trakcie warsztatów oraz opinie trenerów prowadzących zajęcia. Widać było, że dzieci są zainteresowane, chętnie uczestniczą w ćwiczeniach. „Było fajnie i ciekawie” – tak podsumował zajęcia jeden z uczniów. Inne dzieci twierdziły, że na zajęciach podobało im się „wszystko”.

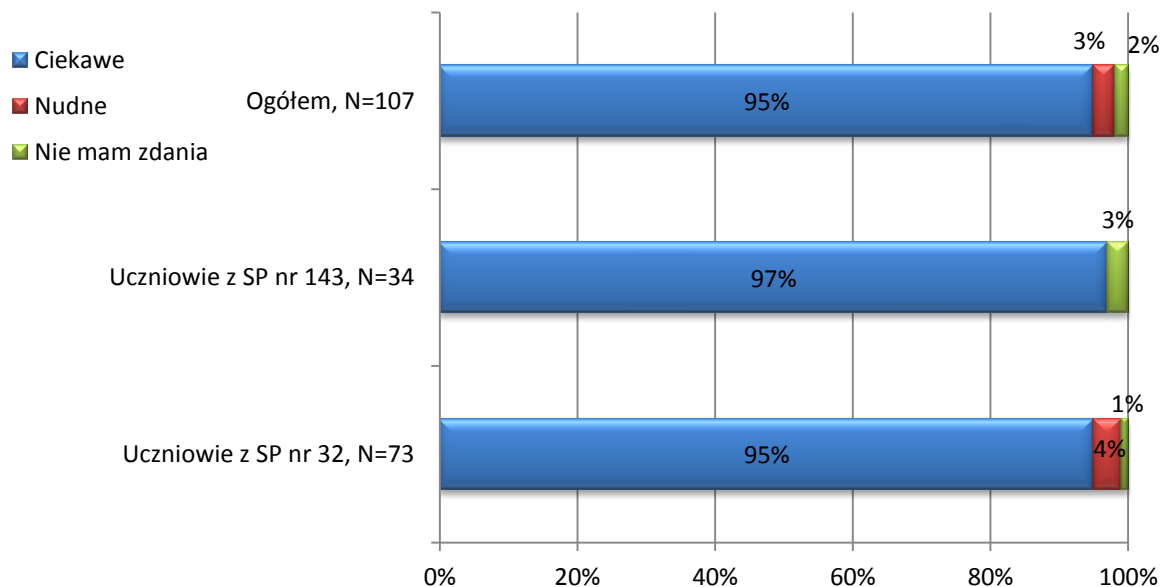
Podczas spotkań pt. „Spotkaj się z niepełnosprawnością” uczniowie chętnie zadawali pytania. Młodszy uczestnicy, uczniowie zerówki, byli tak ciekawi zaproszonego gościa, że chętnie podchodzili jak najbliżej jej.

Wykres 1. Czy Twoim zdaniem dzisiejsze warsztaty były ...?

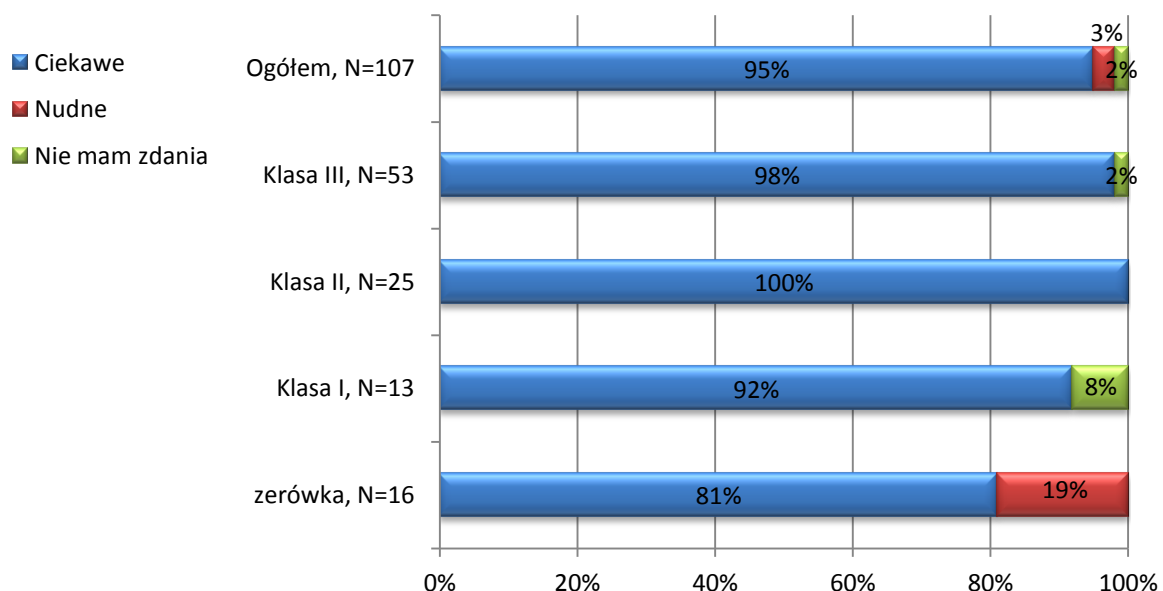
Na to, że warsztaty były dla uczestników interesujące, może wpływać różnorodność metod zastosowanych podczas zajęć. Były to m.in. odgrywanie scenek, oglądanie filmu, kolorowanki, zabawa plasteliną, dyskusja, ćwiczenia w parach, grupach i indywidualne.

Wykres 2. Warsztaty „Jak to jest być osobą niewidomą lub niesłyszącą?”: Czy Twoim zdaniem dzisiejsze warsztaty były ...? – wg szkół

Z zajęć nt. dysfunkcji wzroku i słuchu zadowoleni byli zarówno uczniowie Szkoły Podstawowej nr 143 jak i Szkoły Podstawowej nr 32, co pokazuje wykres nr 2.

Wykres 3. Warsztaty „Jak to jest być osobą niewidomą lub niesłyszącą?”: Czy Twoim zdaniem dzisiejsze warsztaty były ...? – wg klas

Zajęcia pt. „Jak to jest być osobą niewidomą lub niesłyszącą?” nieznacznie lepiej ocenili uczniowie najstarszych klas biorących udział w projekcie, czyli klas II i III.

W czasie tych zajęć dzieciom najbardziej podobało się ćwiczenie, gdzie z zawiązanymi oczami musiały ulepić coś z plasteliny. Mogły wtedy zrobić coś własnoręcznie, spróbować pokonać trudności (np. jak

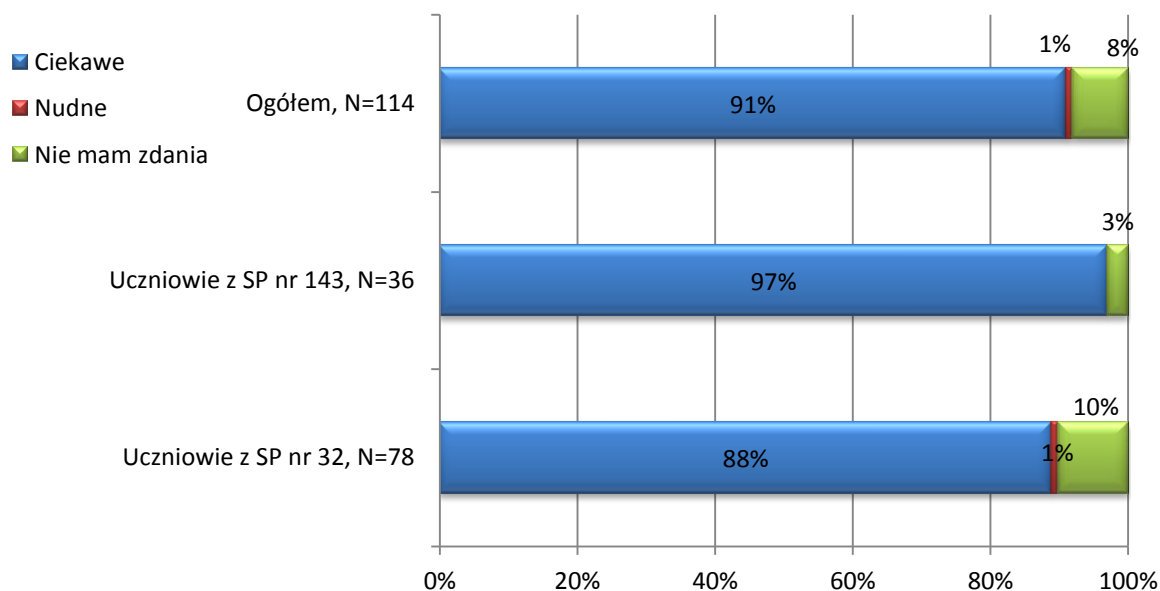
wybrać kolor plasteliny mając zasłonięte oczy?). Ćwiczenie było też korzystne dla uczniów z zaburzeniami zachowania, którym trudno było utrzymać skupienie na lekcji.

Jeśli chodzi o ocenę zajęć pt. „Jak to jest być osobą z niepełnosprawnością ruchową?” tu największą atrakcją były ćwiczenia z użyciem wózka inwalidzkiego i kul. Kilkoro uczniów wskazało, że ta część zajęć była dla nich najciekawsza. Oto ich wypowiedzi:

- „Jeszcze raz wózkiem chciałbym, bo wózek jest fajny, bo jest jak samochód”.
- „Najbardziej podobało mi się, że mogliśmy jeździć na wózku, chodzić o kulach”.

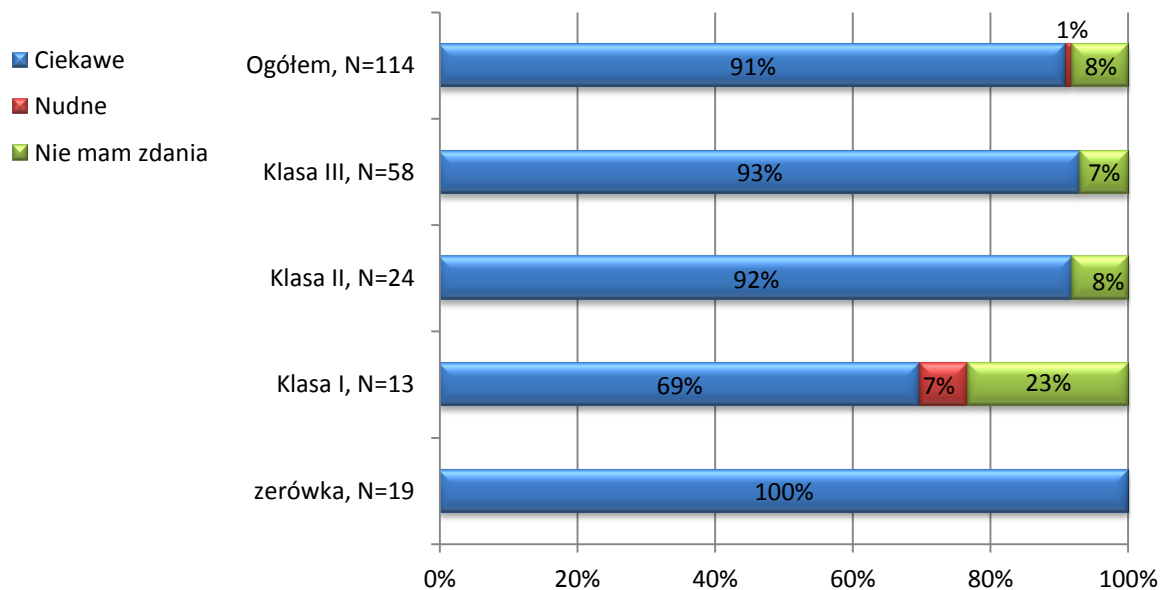
Zajęcia te były dobrze ocenione zarówno przez uczniów ze Szkoły Podstawowej nr 32, jak i Szkoły Podstawowej nr 143. Szczegółowe informacje znajdują się na wykresie poniżej.

Wykres 4. Warsztaty „Jak to jest być osobą z niepełnosprawnością ruchową?”: Czy Twoim zdaniem dzisiejsze warsztaty były ...? – wg szkół

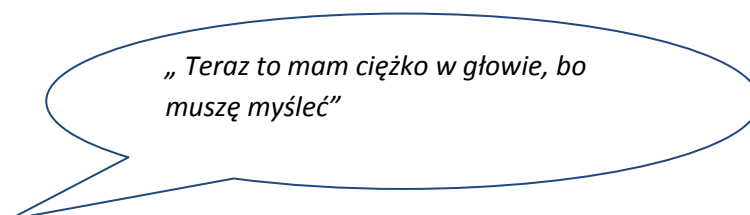

W klasach II i III warsztaty pozytywnie oceniło ponad 90% uczniów a w zerówce wszystkie dzieci uznały, że zajęcia były ciekawe. Najniższą ocenę otrzymały zajęcia pt. „Jak to jest być osobą z niepełnosprawnością ruchową?” w klasie I, gdzie prawie 70% uczniów uznało je za interesujące. Szczegółowe wyniki zostały zaprezentowane na wykresie nr 5.

**Wykres 5. Warsztaty „Jak to jest być osobą z niepełnosprawnością ruchową?”:
Czy Twoim zdaniem dzisiejsze warsztaty były ...? – wg klas**

Podczas zajęć widać również było, że przeprowadzone ćwiczenia (zwłaszcza, te gdzie uczniowie mogli doświadczyć, jak to jest być osobą z niepełnosprawnością) skłoniły uczniów do refleksji. Tak podsumował to jeden z uczestników:

O tym, że zajęcia spełniły swój cel świadczy również hasło wymyślone przez innego chłopca:

„Pomaganie to jak druga ręka”.

Wnioski i rekomendacje

Przeprowadzona ewaluacja projektu pokazuje, że został on przeprowadzony w sposób użyteczny dla uczestników. Uczniowie ocenili warsztaty jako ciekawe, zwłaszcza zajęcia z użyciem wózka inwalidzkiego i kul, które były główną atrakcją projektu. Pozytywnie opinie o przeprowadzonych warsztatach wypowiadały się również trenerki prowadzące zajęcia.

Rekomendacje (do wdrożenia w kolejnych edycjach projektu):

- Powtórzenie spotkań z ciekawymi osobami z niepełnosprawnością. Zajęcia te zostały bardzo dobrze odebrane przez uczniów i nauczycieli. W związku z pilotażowym charakterem tego zadania te spotkania nie zostały przeprowadzone we wszystkich klasach. Zajęcia były interesujące i często nie starczało czasu podczas jednej godziny lekcyjnej na zrealizowanie całego programu. W przyszłej edycji można rozważyć przeprowadzenie dłuższych spotkań.
- Rezygnacja z podziału klas na grupy podczas realizacji warsztatów. Będzie to się wiązać ze zmianą charakteru zajęć – na pewno w dużej grupie nie będzie można przeprowadzić niektórych ćwiczeń. Szkoły zwracały uwagę, że podział klasy na grupy jest dla nich dużym ograniczeniem organizacyjnym (głównie ze względu na brak wolnych sal, remonty w szkole itp.). W związku z tym, do projektu wybierane były głównie klasy mało liczne, a tym samym klasy integracyjne, lub klasy, gdzie uczęszczają dzieci z różnymi problemami. Chcąc dotrzeć z projektem do jak najszerszej grupy odbiorców, w tym dzieci bez orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego, warto rozważyć rezygnację z podziału na grupy.

Proponowane zmiany powinny zostać uwzględnione podczas kolejnych edycji projektu, podczas pisanie wniosku o dofinansowanie.